

MIQUEL BALDOMÀ ESMET

BIOGRAFIA

(ALBESA, 18.11.1930 – LLEIDA, 27.10.2010), MESTRE I ARTISTA

Miquel Baldomà va néixer a Albesa el 18 de novembre de 1930. Era el petit dels cinc fills engendrats pel matrimoni format per Domènec (Minguet) Baldomà i Margarida Esmet. El seu germà Albert, que els ha sobreviscut a tots, recorda que la Guerra Civil els va agafar vivint a Artesa de Lleida, on un dia dinant tota la família els va sorprendre el primer bombardeig de la guerra. Albert, com a germà més gran que era, l'agafà de la mà i junts sortiren esperitats de casa per amagar-se en un desguàs que hi havia prop de la casa amb un pal a la boca.

Durant la guerra el Miquel, com que era el petit, sempre anava penjat de la mare. Ella se l'emportava al refugi més proper quan hi havia remor de bombardeig per protegir-lo. El pare no hi era perquè estava al camp de batalla, i sovint venien a buscar-lo a casa els del bàndol enemic causant terror a la família. En acabar la guerra tot tornà poc a poc al seu lloc. Amb tot, la misèria de la postguerra va obligar la família a traslladar-se a diversos indrets de Ponent per treballar i guanyar-se la vida. Tanmateix, el Miquel, allí on va anar la família, sempre va estudiar. A casa seva tots volien que tingués estudis; era l'objectiu de la família i ningú s'hi oposà. El seu germà Albert recorda que en acabar la guerra en Miquel va anar al Seminari, ja que era l'única manera que assolís els estudis desitjats. S'hi va estar dos anys, però va haver de sortir. Tanmateix, el Miquel, que s'havia aprimat molt aquells anys, volia ser mestre i va estudiar l'últim any de Magisteri per lliure a Lleida.

Un cop va acabar els estudis va tornar a Puigverd, poble en el qual llavors vivia la família. Allí, mentre preparava les oposicions per mestre, per guanyar-se la vida feia repassos a la nit, a Cal Manel de la Placeta, on residien.

L'any següent, en Miquel va aprovar les oposicions i el primer any començà a treballar com a mestre al Col·legi dels Camps Elisis de Lleida. Després, tot just començava la dècada de 1950 fou destinat a l'escola de la Granadella, localitat en la qual fou mestre i director de l'escola en un llarg període que va de 1951 a 1973. En aquesta etapa de la seva vida a les Garrigues, també fundà una acadèmia que preparava els alumnes de la Granadella per fer l'examen de batxillerat i de mestre amb uns resultats excel·lents. Tot just arribar a la Granadella va conèixer la seva esposa, Roser Martí i Martí (La Granadella, 11.05.1931 – Lleida, 29.11.2008); amb la qual es va casar el 20 d'agost de 1955 al monestir de Montserrat (Barcelona). Del seu matrimoni van néixer quatre filles: Margarida (1956-), Roser (1959-), Carina (1964-) i Eva (1970-).

Posteriorment, el curs 1973-1974 es traslladà a Lleida, on fixà la seva residència definitiva. Primer va exercir de mestre de l'escola Cervantes, al carrer Cavallers, i després a l'Annexa, on coincidí, entre d'altres, amb l'historiador Josep Lladonosa. Més endavant, el 1977, entrà a formar part de la plantilla docent que fundà l'Escola Santa Maria

de Gardeny, en la qual va desenvolupar un projecte educatiu integrador en un barri marginal de la ciutat de Lleida. Allí coincidí amb uns altres destacats pedagogs com Antoni Giró, Isabel del Arco o Assumpta Estrada. En aquest centre es jubilà el curs 1995-1996. Com a màxima consideració per la seva tasca professional, l'any 1972 va rebre la Creu de l'Orde d'Alfonso X el Sabio, a proposta del Ministeri d'Educació d'Espanya, per la seva dedicació a la docència i els bons resultats dels seus alumnes a les proves oficials.

Paral·lelament, a banda de la seva tasca professional com a mestre d'ensenyament primari, Miquel Baldomà conreà les arts amb discreció en diverses vessants, essent, això sí, un reconegut crític d'art a nivell local. D'aquesta manera, fou membre de la Junta del Cercle de Belles Arts i soci dels Amics de la Seu Vella, formant part de comissions i exercint de jurat en nombrosos premis de pintura.

Tanmateix, com a autor artístic no va voler sortir mai de l'anonimat i, tot i que elaborà moltes obres, només ho va fer com una gratificació personal o per decorar les cases i espais de les persones més properes de la seva vida. Fou un consumat pintor de diverses tècniques, les obres del qual, com diem, poden ser contemplades majoritàriament a les cases de les persones que més estimava. També treballà amb encert, el disseny, la ceràmica i diversos tipus de manualitats.

Una altra de les seves especialitats foren els dibuixos de cares o personatges que Miquel feia a les portades o contraportades dels seus llibres, o en qualsevol paper solt que queia a les seves mans. Com molt bé recorda Jaume Vilella, president del Cercle de Belles Arts, durant les reunions de la seva junta era típic veure com el Miquel dibuixava algú. També foren comuns, en aquest apartat artístic, les figures i detalls geomètrics, que podia dibuixar, per exemple, en un tovalló de paper mentre dinava. Aquesta curiosa i poc coneguda afició d'aquest autor és una genialitat poc explotada en el món de l'art que, en el seu cas, atrau per la dolçor de les formes i el domini de la tècnica del dibuix en totes les seves potencialitats i suports plàstics. Diríem que Miquel cercava la bellesa i la perfecció de les faccions humanes en els seus personatges en un exercici de formació contínua molt peculiar i personal que el van portar gairebé a la perfecció de la forma humana dibuixada.

Definitivament, només la seva voluntat d'anonimat i el fet que gran part de la seva obra s'hagi perdut per la poca consideració que tenia l'autor sobre la seva vertadera potencialitat en el món de l'art, poden explicar que avui dia no sigui considerat com un dels millors pintors i dibuixants de la postguerra i la transició a Lleida.

Quintí Casals Bergés
Historiador